

S. Sayısı : 201

Adliye vekâletî teşkilât ve kadrolarında yapılacak değişiklik hakkında kanun lâiyhası ve Adliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/1006)

•T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayı : 6/1721

22 - IV - 1938

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Adliye vekâleti teşkilât ve kadrolarında yapılacak değişiklik hakkında Adliye vekilligince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 15 - IV - 1938 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibe ve kadrolarile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

C. Bayar

Esbabı mucibe lâiyhası

Son senelerde bazı vekâletlerin teşkilât kanunlarında yapılan değişiklikler dolayısıyla vekâletler arasındaki tevhid ve teadülü teminen Adliye vekâleti merkez teşkilâtına aid kadrolarda da bazı ufak değişiklikler yapılması zarureti hâsıl olmuştur. Bundan başka 2556 numaralı hâkimler kanunu mucibince hâkimlik meslekine girmek isteyen fakülte mezunlarının bidayeten yirmi beş lira ile vazifeye almaları ve hâkim ve hâkim muavini olmak için ehliyet imtihanına tâbi bulunmaları gibi takyidata karşı fakülte mezunu gençlerin Adliye meslekine olan rağbetlerini arttırmak için bunları teadül kanununun kabul etmiş olduğu şekilde yani otuz lira ile hizmete almak ve bu suretle hâkim muavinliği ni otuz beş liraya çıkararak hâkim maaşının kırk liradan başlamasını temin etmek için hâkim kadrolarında da adedi eksiltmek ve dereceleri yükseltmek gibi tadilât yapılmıştır.

Yeni ihtiyaçlara göre tesis edilen ceza evleri hapisane işlerinde geniş mikyasta inkişafı husule getirmiş ve bunun için işleri bir kaç misli artan vekâlet hapisaneler müdürlüğünde bu işleri karşılamak üzere bir teşkilât yapılması zarurî görülmüştür. Bu maksadla Hapisane müdürlüğü iki şubeden mürekkeb olmak üzere umum müdürlük haline ifrağ edilmiş ve bu teşkilât icabı olmak üzere de vilâyet hapisaneleri kadrosuna da yeniden on dört müdür ve memur ilâve olunmuştur. Vücede getirilen bu teşkilâtın istilzam eylediği bütün masraf 517 000 küsur liradan ibaret bulunmuştur ki, bu ilâveler 1938 senesi bütçesine hiç bir zam yapılmaksızın mevcut tahsisatla idare olunabilecektir. Adliye teşkilât kanunile ve bu kanuna ek olarak diğer kanunlarla alınan ve muhtelif kanunlarla teşkilâtı ilâve olunan ve bütün kadrolar bir arada olmak ve arzolan değişiklikleri de cami bulunmak üzere vücede getirilen kadro cetveli ve kanun lâiyhası işbu esbabı mucibe ile birlikte bağlı olarak sunulmuştur.

Adliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Adliye encümeni
Esas No. 1/1006
Karar No. 25

6 - V - 1938

Yüksek Reisliğe

Adliye vekâleti teşkilât ve kadrolarında yapılacak değişiklik hakkında Adliye vekâletince hazırlanmış İcra Vekilleri Heyetince Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası encümenimize havale buyurulmuş olmakla tedkik ve mütalea olundu.

Hükûmetin serdeylediği mucib sebebler varid görülerek lâihanın şayanı kabul olduğuna karar verilmiş ve vekâlet teşkilâtının başlıca iki mühim müdüriyeti umumiyesi olan Ceza ve Hukuk işleri umum müdürlüğü başmuavinleriyle muavinlerinin maaşları gerek merkezin müte-hassıs elemanlarla takviyesi, gerek diğer vekâ-letlerdeki teşkilâtle tenazuru temin maksadile

birer derece yükseltilmiştir.

Havalesi mucibince Bütçe encümenine tev-di buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Adliye En. Reisi	Bu M. M.	Kâtib
Çorum	Erzurum	
Münir Çağıl	Fuad Sirmen	
Antalya	Kyseri	Balıkesir
T. Arıcan	H. F. Perker	O. Niyazi Burcu
Bursa	Kocaeli	Bursa
S. F. Talay	Ragıp Akca	Atıf Akgüç
Konya	Kocaeli	Kayseri
R. Türel	Hayri Tan	R. Özsoy
Antalya		
Numan Aksoy		

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
M. No. 135
Esas No. 1/1006

24 - V - 1938

Yüksek Reisliğe

Adliye vekâletinin teşkilât ve kadrolarında yapılacak değişiklikler hakkında olub Başvekâlet-in 22 - IV - 1938 tarih ve 6/1721 sayılı tezkeresile Yüksek Meclise sunulan ve Adliye encümeni maz-batası ile birlikte encümenimize verilmiş olan ka-nun lâyihası Adliye vekili hazır olduğu halde okundu ve konuşuldu:

Mevcud kadrolarda bilhassa aşağı derecelerde bulunan adedlerin darlığı yüzünden terfi sıraları geldiği halde uzun müddet terfi edemiyerek bek-liyenlere terfi haklarını verebilmek için her dere-cede bulunacak memur adedlerini değiştirmek, hâkimlik meslekine girmek isteyen hukuk mezun-ları bidayeten 25 lira ile stajiyer olarak alınmak-ta olub bu vaziyet hukuk mezunlarının hâkimlik meslekine rağbetini azaltmış olduğundan tevhid ve teadül kanununun kabul eylediği şekilde bu stajiyerlere 30 lira verebilmek ve muhtelif vekâ-

let memurları arasındaki teadülü temin için mer-kez teşkilâtında bulunan bazı memurların derece-lerini yükseltmek ve daha bazı lüzumlu görülen tadilatı vücutte getirmek maksadlarıyla sevk edildi-ği anlaşılan lâyiha izah olunan mucib sebeblere göre encümenimizce esas itibarile kabul olunmuş-tur.

Hükûmetin teklifinde Ceza ve hukuk işleri umum müdürlüğündeki başmuavinlerle muavin-lerin dereceleri 70 ve 55 lira olarak teklif edil-mişse de vekâletin merkez teşkilâtındaki bu iki mühim umum müdürlüğü müte-hassıs elemanlarla takviye etmek maksadile Adliye encümenince bu muavinlikler maaşlarının birer derece daha yük-seltilmesi kabul edilmiş ve encümenimizce de bu fikre iştirak olunmuştur.

Lâyhada vekâletin merkez teşkilâtı kadrosun-da görülen iki mühendis ve mimarın maaş dere-

celeri 70 ve 55 olarak teklif edildiği halde Adliye vekili tarafından encümeninde bu maaşlarla işe yarar mimar ve mühendis bulmak mümkün olmayacağından bahsedilmiş ve bu derecelerin 70 ve 90 olarak değiştirilmesi istenmiş ve encümenimizce de yerinde görülen bu talep aynen kabul olunmuştur.

Hukuk mezunu kâtiblerin maaş dereceleri 25 lira olarak tesbit edilmiş ise de hukuk mezunları bu lâyiha ile kabul edilen kadroya göre 30 lira maaşla vazifeye başlayacakları ve ancak stajda muvaffak olamayanların bu kâtibliklere geçirilecekleri nazarı itibare alınarak bunların da maaşlarının 30 lira olarak kabulü muvafık görülmüş ve lâyiha üzerinde buna benzer sebeplerden dolayı ufak tefek bazı değişiklikler yapılmıştır.

Bu lâyiha ile vücade getirilen yeni kadronun malî külfeti 517 000 lira kadardır. Terfi sırası gelmeyenler yüksek derecelere çıkamıyacakları ve kadroda adedleri 350 olarak tesbit edilen stajyerler de derhal bu mikdarı dolduramayacakları

cihetle 1938 malî yılı bütçesinin maaş tertibine mevzu tahsisata sene içinde hiç bir şey ilâve edilmeksizin idare edileceği verilen izahattan anlaşılmış ve arz edilen sebeplerden dolayı kısmen tarafımızdan değiştirilmiş olan lâyiha Umumî Heyetin tasvibine konulmak üzere Yüksek Reisiğe sunuldu.

Reis	R. V.	M. M.
Burdur	Isparta	Trabzon
<i>M. Şeref Özkan</i>	<i>Mükerrel Ünsal</i>	<i>R. Karadeniz</i>
Kâtib		
İstanbul	Gazi Anteb	Gümüşane
<i>F. Öymen</i>	<i>A. H. Ayerdem</i>	<i>D. Sakarya</i>
Kayseri	Kırklareli	Malatya
<i>F. Baysal</i>	<i>Ş. Ödül</i>	<i>M. Öker</i>
Manisa	Mardin	Muş
<i>T. Türkoğlu</i>	<i>R. Erten</i>	<i>Ş. Çiloğlu</i>
Muş	Ordu	Seyhan
<i>Ş. Ataman</i>	<i>H. Yalman</i>	<i>N. Eldeniz</i>
Siiird	Sivas	Yozgad
<i>M. Mayakon</i>	<i>Remzi Çiner</i>	<i>S. İçöz</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Adliye vekâleti teşkilât ve kadrolarında yapılacak tadilât hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — Adliye teşkilât ve kadrolarında yapılacak tadilâta dair 30 - V - 1934 tarihli 2474 numaralı kanuna bağlı kadro cetvelile bu kanuna ek 3110 ve 3190 numaralı kanunlarla alman ve 2865, 2883, 2885, 3012, 3223 numaralı kanunlarla Adliye teşkilâtına ilâve olunan kadrolar yerine bu kanuna bağlı kadro cetveli konulmuş ve evvelce 2885 sayılı ve 25 - XII - 1935 tarihli kanun ile Tunceli vilâyeti için tahsis olunan kadro mezkûr 2885 sayılı kanunun 9 ncu maddesi son fıkrası hükmünden müstesna tutulmuştur.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Adliye teşkilât kadrosu hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — Adliye teşkilât kadrosu bu kanuna bağlı cetvelde gösterildiği şekilde tesbit edilmiştir:

MADDE 2 — Adliye teşkilât ve kadrolarında yapılacak tadilâta dair olan 2474 sayılı kanunla 3110 ve 3190 sayılı ekleri ve 2865, 2883, 2885, 3012 ve 3223 sayılı kanunlara bağlı kadro cetvellerinin Adliye teşkilâtına aid kısımları kaldırılmıştır.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden mu-
teberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun icrasına İcra Ve-
killeri Heyeti memurdur.

15 - IV - 1938

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
C. Bayar	Ş. Saracoğlu	K. Özalp
Da. V.	Ha. V. V.	Mal. V.
Ş. Kaya	Ş. Saracoğlu	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V. V.
S. Arıkan	A. Çetinkaya	C. Bayar
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	Rana Tarhan	Faik Kurdoğlu

MADDE 3 — Bu kanun neşri tarihinden mu-
teberdir .

MADDE 4 — Bu kanunun hükümlerini icra-
ya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Hükümetin teklifine bağlı

CETVEL

D.	Memuriyetin nevi	Aded	Maaş	D.	Memuriyetin nevi	Aded	Maaş
<i>Merkez memurları</i>				11	Mümeyyiz	1	30
2	Müsteşar	1	125	12	Birinci sınıf tedkik memuru	4	25
<i>Ceza işleri umum müdürlüğü</i>				14	İkinci » » »	19	20
3	Umum müdür	1	100	14	Kâtib	20	20
6	Başmuavin	1	70	<i>Husûsî kalem müdürlüğü</i>			
7	Muavin	1	55	6	Müdür	1	70
9	Şef	1	40	10	Mümeyyiz	1	35
10	Mümeyyiz	1	35	12	Şifre memuru	1	25
11	»	1	30	<i>Ceza ve tevkif evleri umum müdürlüğü</i>			
12	Birinci sınıf tedkik memuru	2	25	3	Umum müdür	1	100
14	İkinci » » »	7	20	6	Muavin ve birinci şube müdürü	1	70
14	Kâtib	9	20	7	İkinci şube müdürü	1	55
<i>Hukuk işleri umum müdürlüğü</i>				7	Mütedavil sermaye muhasibi [*]	1	55
3	Umum müdür	1	100	10	Muhasib refiki	1	35
6	Başmuavin	1	70	9	Şef	1	40
7	Muavin	1	55	10	Mümeyyiz	2	35
9	Şef	2	40	12	Hesab memuru	2	25
11	Mümeyyiz	1	30	12	Tedkik »	2	25
12	Birinci sınıf tedkik memuru	1	25	14	Kâtib	10	20
14	İkinci » » »	3	20	6	Mühendis veya mimar [*]	1	70
14	Kâtib	7	20	7	» » » [*]	1	55
<i>Zat işleri umum müdürlüğü</i>				<i>Neşriyat müdürlüğü</i>			
4	Umum müdür	1	90	7	Müdür	1	55
6	Başmuavin	1	70	11	Mümeyyiz	1	30
7	Muavin	1	55	-----			
9	Şef	2	40	[*] Emsali hasılının tutarı nisbetinde ücretle de tayin olunabilirler.			
10	Mümeyyiz	3	35				

D.	Memuriyetin nevi	Aded	Maaş
14	Kâtib	2	20
<i>Evrak müdürlüğü</i>			
7	Müdür	1	55
10	Mümeyyiz	1	35
14	Kâtib	6	20
<i>Levazım ve daire müdürlüğü</i>			
7	Müdür	1	55
10	Mümeyyiz	1	35
11	Mutemed	1	30
12	Hesab memuru	1	25
14	Kâtib	2	20
<i>Ayniyat muhasibliği</i>			
9	Muhasib	1	40
12	» refikr	1	25
14	Kâtib	1	20
14	Ambar memuru	1	20
<i>Merkez bürosu</i>			
8	Şef	1	45
9	» muavini	1	40
12	Kâtib	2	25
14	»	3	20
<i>Teftiş heyeti</i>			
3	Reis	1	100
4	Başmüfettiş	7	90
5	Birinci sınıf müfettiş	7	80
6	İkinci » »	8	70
7	Üçüncü » »	11	55
10	Mümeyyiz	1	35
11	»	1	30
14	İkinci sınıf tedkik memuru	3	20
14	Kâtib	2	20
14	Başmüfettiş kâtipleri	6	20
<i>Adliye Tıp işleri umum müdürlüğü</i>			
3	Umum müdür ve meclis reisi	1	100
5	» » muavini ve meclis azası	1	80
6	Morg müdürü ve meclis azası	1	70
7	Müşahedehane müdürü	1	55
5	Kimyahane müdürü ve meclis azası	1	70

[*] Müessese dahilinde müdür muavinliklerinde ve asistanlık gibi tıbbî vazifelerde de kullanılabilirler.

D.	Memuriyetin nevi	Aded	Maaş
6	Adli tabib [*]	2	70
7	» » »	4	55
8	» » »	6	45
9	» » »	6	40
10	» » »	8	35
<i>Adli Tıp işleri kalemî</i>			
11	Başkâtib	1	30
11	İdare hesap memuru (Ayniyat muhasibi)	1	30
12	Dosya memuru	1	25
14	İdare ve hesap memuru refiki	1	20
14	Kâtib	1	20
<i>Ankara leyli Hukuk fakültesi</i>			
6	Müdür	1	70
10	Hesab memuru	1	35
11	İdare memuru	1	30
12	Ambar memuru	1	25
12	Kâtib	1	25
14	Dahiliy memuru	3	20
<i>Temyiz mahkemesi</i>			
1	Birinci reis	1	150
1	Başmüddeiumumî	1	150
2	İkinci reis	10	125
3	Aza	50	100
5	Başmuavin	1	80
6	Muavin	2	70
7	»	7	55
8	»	8	45
<i>Temyiz mahkemesi kalemleri</i>			
9	Başkâtib	12	40
11	Mümeyyiz	22	30
12	Kâtib	35	25
14	»	108	20
<i>Seferberlik şubesi</i>			
10	Mümeyyiz	1	35
<i>Vilâyet memurları</i>			
4	Reis, hâkim, aza, sulh hâ-	63	90
5	kimi, müddeiumumî ve mu-	79	80
6	avinleri, icra hâkim ve	188	70
7	muavinleri, sorgu hâkim-	268	55
8	leri, hâkim muavinleri ve	347	45
9	teyiz raportörleri. Kâtib	485	40
10	» » »	660	35
11	» » »	350	30

D.	Memuriyetin nevi	Aded	Maaş	D.	Memuriyetin nevi	Aded	Maaş
<i>Hukuk mezunu kâtibler</i>				<i>Ankara, Adana, Bursa, İzmir, Üsküdar icra muhasiblikleri</i>			
7	Başkâtib ve muavinleri	1	55	11	Muhasibi mesul	5	30
8	» »	2	45	13	» » refiki	5	22
9	» »	3	40	13	Veznedar	5	22
10	» »	5	35	14	» muavini	1	20
11	» »	8	30	14	tedkik memuru	2	20
12	» »	12	25	16	Tedkik memuru ve kâtib	5	16
<i>Kâtibler</i>				14	Tahsildar	2	20
9	Başkâtib ve muavinleri ve	5	40	16	»	2	16
10	müddeiumumî ve sorgu hâ-	14	35	17	»	7	14
11	kimi kâtibleri ve zabıt ve	19	30	18	Kâtib	8	12
12	icra kâtibleri	31	25	<i>Muhtelif memurlar ve mübaşirler</i>			
<i>Kâtibler</i>				12	Levazım ve ambar memuru	1	25
13	Başkâtib ve muavinleri ve			17	Mutemed	1	14
	Müddeiumumî ve sorgu hâ-			18	Kâtib	2	12
	kimi kâtibleri ve zabıt icra			19	»	1	10
	kâtibleri.	31	22	12	Mahkeme veznedarı	1	25
14	» » »	105	20	14	» »	3	20
15	» » »	114	17,5	17	Kâtib	1	14
16	» » »	141	16	18	»	1	12
17	» » »	289	14	14	Mahkeme emanet memuru	3	20
18	» » »	423	12	10	Baştebliğ memuru	2	35
19	» » »	1216	10	17	Tebliğ memuru	4	14
11	Sicilli ticaret memurları	2	30	18	Kâtib	1	12
17	» » Kâtibleri	4	14	19	»	1	10
18	» » »	2	12	19	Mübaşir	488	10
8		10	45	5	Birinci umumî müfettişlik		
9		20	40		müşaviri	1	80
10		29	35	6	Birinci umumî müfettişlik		
11	İcra memur ve muavinleri	30	30		muavini	1	70
12	» » »	37	25	5	İkinci umumî müfettişlik		
13		33	22		müşaviri	1	80
14		40	20	5	Üçüncü umumî müfettişlik		
15		46	17,5		müşaviri	1	80
16		48	16	6	Üçüncü umumî müfettişlik		
17		55	14		muavini	1	70
<i>İstanbul icra muhasebeciliği</i>				5	Dördüncü umumî müfettiş-		
9	Muhasibi mesul	1	40		lik müşaviri	1	80
11	» » refiki	1	30	<i>Vilâyet ve komutanlık mehakim şubesi</i>			
12	Veznedar	1	25	5	Müdür	1	80
13	Tedkik memuru	2	22	6	Muavin	1	70
13	Takib ve tahsil memuru	1	22	14	Kâtib	1	20
14	Veznedar muavini	1	20	<i>Ceza ve tevkif evleri</i>			
16	Tahsildar	7	16	7	Müdür Edirne, İmralı	2	55
17	Kâtib	4	14	8	»	3	45
18	»	14	12	9	»	5	40
				10	»	7	35

D.	Memuriyetin nevi	Aded	Maaş	D.	Memuriyetin nevi	Aded	Maaş
11	Müdür	11	30	17	Memur	5	14
12	»	20	25	18	»	4	12
14	»	24	20	19	»	3	10
7	Tabib İmralı	1	55	14	Kâtib	7	20
8	»	1	45	17	»	3	14
9	»	4	40	18	»	4	12
11	»	7	30	19	»	74	10
11	Eczacı	1	30	10	Hesab memuru [*]	5	35
19	Timarcı ve asistan	2	10	12	» » [*]	5	25
11	Memur	1	30				
12	»	3	25				
13	»	5	22				
14	»	4	20				

[*] Bu hesap memurları mütedavil sermaye ile iş yapan hapisanelerde mesul muhasıblık yaparlar.

Adliye encümeninin

CETVELİ

D.	Memuriyetin nevi	Aded	Maaş	D.	Memuriyetin nevi	Aded	Maaş
<i>Ceza işleri umum müdürlüğü</i>				<i>Hukuk işleri umum müdürlüğü</i>			
5	Başmuavin	1	80	5	Başmuavin	1	80
6	Muavin	1	70	6	Muavin	1	70

Bütçe encümeninin değiştirilmesine bağlı

CETVEL

Derece	Memuriyetin nevi	Aded	Maaş
MERKEZ MEMURLUKLARI KISMI			
<i>Ceza ve tevkif evleri umum müdürlüğü</i>			
4	Mühendis veya mimar	1	90
6	» »	1	70
<i>Adli tab işleri umum müdürlüğü</i>			
3	Umum müdür	1	100
5	» » muavini	1	80
6	Morg müdürü	1	70
6	Kimyahane müdürü	1	70
VİLİYETLER KISMI			
<i>Hukuk mezunu kâtibler</i>			
11	Başkâtib ve muavinleri	20	30
12	» »	0	0
<i>Ceza ve tevkif evleri</i>			
6	Müdür (Edirne)	1	70
7	Müdür (İmralı)	1	55